



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 18 grudnia 2023 r.

WRPS-VI.431.2.6.2023.XX

Pani Xxxxx Xxxxx
Dyrektor Centrum Usług
Społecznych w Wieniawie
Skrzynno, ul. Młynarska 26
26-432 Wieniawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2023, zespół kontrolujący w składzie: Xxxxx Xxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego³, oraz Xxxxx Xxxxx – starszy inspektor wojewódzki⁴, przeprowadził w okresie od 2 października do 2 listopada 2023 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Centrum Usług Społecznych w Wieniawie - dalej CUS, Centrum, Organ lub jednostka kontrolowana.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - zwanej dalej ustawą⁵, w zakresie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Kontrolą objęto okres od 1 października 2021 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 2 października 2023 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli, określając jej termin i zakres.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo uchybień ocenił działania Centrum Usług Społecznych w Wieniawie podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania wynikającego z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, natomiast

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190);

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224);

³ Upoważnienie Wojewody Mazowieckiego nr xxx/WRPS/2023 z dnia 19 września 2023 r.;

⁴ Upoważnienie Wojewody Mazowieckiego nr xxx/WRPS/2023 z dnia 19 września 2023 r.;

⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993);

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

pozytywnie pomimo nieprawidłowości w zakresie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

I. Organizacja zadania

Kontrolowane zadanie realizuje Centrum Usług Społecznych w Wieniawie, które zostało utworzone 1 lipca 2021 r. poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieniawie na mocy Uchwały Nr xxx/xxxx Rady Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. Siedzibą Centrum Usług Społecznych w Wieniawie od 1 września 2023 r. jest Skrzywno, ul. Młynarska 26⁶.

Działalnością Centrum kieruje Dyrektor⁷ Pani Xxxxx Xxxxx powołana na to stanowisko Zarządzeniem Nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa⁸ od xxxxxx r. na czas nieokreślony.

Obsługę finansową jednostki kontrolowanej w ramach wspólnej obsługi prowadzi Centrum Usług Wspólnych Gminy Wieniawa utworzone na podstawie Uchwały Nr xxx/xxxx Rady Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. Zgodnie z § 3 ww. Uchwały CUW jest jednostką obsługującą jednostki organizacyjne Gminy, w tym m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieniawie. Jeżeli Ośrodek 1 lipca 2021 r. został przekształcony w Centrum Usług Społecznych, należało zmienić zapisy ww. uchwały dotyczące obsługiwanych jednostek, dostosowując zapisy do obecnego stanu faktycznego.

W kontrolowanym okresie CUS funkcjonowało w oparciu o Regulamin Organizacyjny Centrum Usług Społecznych w Wieniawie wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Wieniawie Nr xxx/xxxx z dnia xxxxxx r. Regulamin był dwukrotnie aktualizowany⁹. W strukturze organizacyjnej CUS zostało wyodrębnione „stanowisko ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych” wchodzącego w skład komórki organizacyjnej o nazwie „Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej”, który podlega Organizatorowi Pomocy Społecznej. Zadania dla ww. stanowiska zostały określone w § 14 regulaminu, w tym m.in. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

⁶ Zgodnie z Uchwałą Nr xxx/xxxx Rady Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie zmiany statutu Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

⁷ § 3.1. Statutu Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

⁸ Zarządzenie Nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie powołania Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

⁹ Zarządzenie Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Wieniawie w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Centrum Usług Społecznych w Wieniawie: Nr xxx/xxxx z dnia xxxxxx r., Nr xxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

Zgodnie z § 5 pkt 4 Regulaminu¹⁰ „w razie nieobecności Dyrektora działalnością Centrum kieruje upoważniony przez niego pracownik”.

W okresie od 1 października 2021 r. do dnia kontroli tj. do 2 października 2023 r., działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowały niżej wymienione osoby¹¹, na podstawie imiennych upoważnień, udzielonych przez Wójta Gminy Wieniawa na podstawie art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

1. Pani Xxxxx Xxxxx – Dyrektor CUS, kontrolowane zadanie realizuje od 1 lipca 2021 r., na podstawie upoważnienia m.in. do „podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych”¹².
2. Pani Xxxxx Xxxxx – Organizator Pomocy Społecznej, kontrolowane zadania realizuje od 1 października 2021 r., na podstawie upoważnienia wydanego Zarządzeniem Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. m.in. do „podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych”¹³, udzielonego na pisemny wniosek Dyrektora CUS z xxxxxx r. Z treści tego dokumentu wynika, że upoważnienie obowiązuje z datą wsteczną tj. „Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od xxxxxx r.”. Upoważnienie powinno jednak istnieć w dniu rozpoczęcia realizacji zadania. W zakresie obowiązków pracownika, nie zostały zawarte wprost zadania wynikające z powyższego upoważnienia tj. podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych. Zawarto ogólny zapis „wykonywanie zadań na podstawie upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Wieniawa”.
3. Pani Xxxxx Xxxxx – pracownik ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, zadania realizuje od 4 lipca 2022 r. na podstawie upoważnienia wydanego Zarządzeniem Wójta Gminy Wieniawa z dnia z xxxxxx r., m.in. do „podejmowania

¹⁰ Załącznik do Zarządzenia Nr xxx/xxxx Dyrektora CUS w Wieniawie z xxxxxx r.;

¹¹ Wykaz pracowników realizujących w Ośrodku zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

¹² Zarządzenie nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

¹³ Zarządzenie nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie upoważnienia Pani Xxxxx Xxxxx, pracownika Centrum Usług Społecznych w Wieniawie, na wniosek Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

działań wobec dłużników alimentacyjnych”¹⁴ udzielonego na pisemny wniosek Dyrektora CUS z xxxxxx r. Z treści dokumentu wynika, że upoważnienie obowiązuje (jak powyżej) z datą wsteczną tj. „Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od xxxxxx r.” W upoważnieniu nie została powołana podstawa prawna wynikająca z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tj. art. 8b. W zakresie obowiązków z xxxxxx r. przyjętym do stosowania w tym samym dniu, zostały zawarte zadania wynikające z powyższego upoważnienia tj. podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

4. Pani Xxxxx Xxxxx – referent ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, zadania realizowała do 31 maja 2022 r., na podstawie upoważnienia z xxxxxx r. m.in. do „podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych”¹⁵. Upoważnienie zostało wydane Zarządzeniem nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie upoważnienia referenta ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w Referacie Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego Urzędu Gminy w Wieniawie, który wówczas realizował kontrolowane zadanie¹⁶. Dyrektor CUS nie wystąpiła z wnioskiem do Wójta Gminy o wydanie „nowego” upoważnienia do realizacji tych zadań w CUS. W zakresie obowiązków nie zostały określone zadania wynikające z powyższego upoważnienia tj. podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenie postępowania w tych sprawach i wydawanie w tym zakresie decyzji administracyjnych.

W podstawie prawnej upoważnień udzielonych do realizacji kontrolowanych zadań przywołano także art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, co jest niezgodne z art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto zwrócono uwagę, że w podstawie prawnej w upoważnieniu pani Dyrektor CUS i w upoważnieniu pani Xxxxx Xxxxx nie wskazano przepisów dotyczących prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. art. 12 ust. 2 Ustawy i do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużników alimentacyjnych do biur informacji gospodarczych,

¹⁴ Zarządzenie nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie upoważnienia Pracownika ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w Centrum Usług Społecznych w Wieniawie;

¹⁵ Zarządzenie nr xxx/xxxx Wójta Gminy Wieniawa z dnia xxxxxx r. w sprawie upoważnienia referenta ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w Referacie Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego Urzędu Gminy w Wieniawie;

¹⁶ Pisemne oświadczenie Dyrektora CUS z xxxxxx r. oraz Porozumienie w sprawie przeniesienia pracownika samorządowego zawarte pomiędzy CUS a Urzędem Gminy Wieniawa;

tj. art. 8a ust. 1 Ustawy, pomimo wskazania tych zakresów w treści upoważnienia, o czym poinformowano Dyrektora jednostki w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxxx przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania prawidłowych upoważnień, wskazując prawidłową ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie, a w przypadku realizacji zadań bez upoważnień niezwłocznego ich udzielenia, czego jednostka kontrolowana nie zrealizowała.

II. Prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Na podstawie pisemnej informacji¹⁷ Dyrektora CUS oraz rejestrów dłużników ustalono, że gmina Wieniawa w kontrolowanym okresie dla 6 dłużników alimentacyjnych była jednocześnie organem właściwym dłużnika oraz organem właściwym wierzyciela, natomiast dla 2 dłużników alimentacyjnych była wyłącznie organem właściwym dłużnika. Centrum Usług Społecznych w Wieniawie jako organ właściwy dłużnika nie wytaczał powództwa w sprawach o roszczenia alimentacyjne¹⁸.

CUS w Wieniawie prowadzi rejestr dłużników wraz z rejestrem podejmowanych działań w wersji papierowej w każdym okresie świadczeniowym¹⁹.

Kontroli i analizie poddano akta wszystkich dłużników alimentacyjnych. Akta analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości podejmowanych działań, w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz Kodeksu postępowania administracyjnego²⁰. Ustalono, że zarówno w okresie świadczeniowym 2021/2022 jak również w okresie świadczeniowym 2022/2023 Gmina Wieniawa była organem właściwym dla 7 dłużników, tj. dla 2 dłużników wyłącznie organem właściwym dłużnika, natomiast dla 5 innych była jednocześnie organem właściwym dłużnika oraz organem właściwym wierzyciela. Sprawdzono 14 prowadzonych w okresie kontroli postępowań – 100%.

We wszystkich sprawach, jednostka kontrolowana wezwała dłużnika alimentacyjnego w celu przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego. W 4 sprawach miało to miejsce po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec

¹⁷ Pisemne oświadczenie Dyrektora CUS z xxxxxx r.;

¹⁸ Pisemne oświadczenie Dyrektora CUS z xxxxxx r.;

¹⁹ Rejestry przedstawione do kontroli;

²⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 775 z późn.zm.);

dłużnika alimentacyjnego od organów właściwych wierzycieli, zaś w 10 sprawach po wydaniu decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 3²¹ sprawach na 14 skontrolowanych Organ niezwłocznie po otrzymaniu wniosku od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wezwał dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego, natomiast w pozostałych 11 uchybił terminom wynikającym z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²². W 1²³ przypadku wezwanie wysłano po upływie ponad dwóch miesięcy od otrzymania wniosku²⁴ o podjęcie działań wobec dłużnika, w 5²⁵ przypadkach po upływie ponad trzech miesięcy od wydania decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, natomiast w 5²⁶ kolejnych po ponad czterech miesiącach od ich przyznania. Wezwania zawierały pouczenie o obowiązku zawiadomiania o każdej zmianie adresu, zgodnie z art. 41 K.p.a. oraz o konsekwencjach uniemożliwienia przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odmowy złożenia oświadczenia majątkowego. Wezwania zostały doręczone prawidłowo. W aktach spraw znajdowały się zwrotne potwierdzenia odbioru - w 11 przypadkach wezwanie zostało odebrane przez adresata lub innego dorosłego domownika, natomiast w pozostałych 3 wezwania nie zostały podjęte w terminie i zostały zwrócone do nadawcy.

W 8 sprawach na 14 skontrolowanych dłużnicy alimentacyjni zgłosili się do jednostki kontrolowanej w terminie określonym w wezwaniu lub przed tym terminem (1 sprawa) w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego. Wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe zostały przeprowadzone i odebrane przez osoby posiadające upoważnienie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Zarówno druki kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego jak i oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego zgodne były z wzorem załączników określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego²⁷

²¹ Wniosek DFA.xxxx/xxxx z xxxxxx r. – data wpływu xxxxxx r. wezwanie CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r., wniosek MOPS.ŚR.xxxx/xxxx z xxxxxx r. data wpływu xxxxxx r. wezwanie CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., wniosek MOPS.ŚR.xxxx/xxxx z xxxxxx r. – data wpływu xxxxxx r. wezwanie CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

²² Dalej K.p.a.;

²³ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

²⁴ Wniosek DFA.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r., data wpływu do CUS xxxxxx r.;

²⁵ Wezwania z dnia xxxxxx r. oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx;

²⁶ Wezwania z dnia xxxxxx r. oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx;

²⁷ Dz.U. z 2011 nr 73 poz. 395;

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych i odebranych oświadczeń majątkowych ustalono, że:

1²⁸ dłużnik zatrudniony był na podstawie umowy o pracę, z czego 60% wynagrodzenia była potrącana na poczet spłaty zadłużenia alimentacyjnego,

- 1²⁹ dłużnik posiadał prawo do zasiłku dla osób bezrobotnych,
- 5³⁰ dłużników utrzymywało się z prac dorywczych, przy czym w stosunku do 1³¹ dłużnika, pozostawała w mocy wydana decyzja administracyjna o uznaniu go za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wydana przez poprzedni organ właściwy dłużnika według miejsca jego zamieszkania,
- 1³² dłużnik nie pracował i nie uzyskiwał żadnych dochodów, był na utrzymaniu najbliższej rodziny, zgłaszał poważne problemy zdrowotne. Dłużnik pisemnie w trakcie wywiadu zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy został zobowiązany do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy oraz niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie CUS. Wobec powyższego zobowiązania dłużnik pod odpowiedzialnością karną oświadczył, że ze względu na swój stan zdrowia nie jest zdolny do pracy, posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane za granicą (brak w aktach sprawy) i w miarę możliwości dokonuje wpłat tytułem alimentów do kancelarii komorniczej. W tej sprawie CUS nie wszczął postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego od zobowiązań alimentacyjnych, do czego był zobowiązany.

Ustalono, że w powyższej sprawie na wniosek wierzycielki komornik sądowy postanowieniem z dnia xxxxxx r. umorzył postępowanie egzekucyjne w stosunku do bieżących alimentów³³.

- 3³⁴ dłużników w wywiadzie alimentacyjnym oświadczyło, że są osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w powiatowym urzędzie pracy (dalej PUP) bez prawa do zasiłku. W sprawach tych dłużników CUS nie poinformowało PUP o potrzebie ich aktywizacji zawodowej. W 1³⁵ sprawie w informacji przekazanej do organu właściwego wierzyciela

²⁸ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

²⁹ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³⁰ Wezwania oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³¹ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³² Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³³ Postanowienie komornika sądowego z dnia xxxxxx r.;

³⁴ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³⁵ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

i komornika sądowego, jednostka kontrolowana błędnie wskazała, że dłużnik jest bezrobotny z prawem do zasiłku,

- ³⁶ dłużnik w wywiadzie alimentacyjnym oświadczył, że jest osobą bezrobotną niezarejestrowaną w PUP (nie mógł zarejestrować się jako osoba bezrobotna), jednakże jednostka kontrolowana nie zobowiązała dłużnika do zarejestrowania się jako poszukujący pracy oraz nie poinformowała PUP o potrzebie jego aktywizacji. W informacji przekazanej do organu właściwego wierzyciela i komornika sądowego mylnie wskazała, że dłużnik jest bezrobotny bez prawa do zasiłku, zamiast bezrobotny niezarejestrowany w PUP.

W sprawach dłużników organ powinien w sposób rzetelny i zgodny z prawdą przekazać do komornika sądowego i organu właściwego wierzyciela informacje uzyskane podczas wywiadu alimentacyjnego.

W wywiadach nie odnotowano, czy dłużnik został poinformowany o przekazywaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych wynika, że nie posiadają oni żadnego majątku, nieruchomości, ruchomości ani innych zasobów.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zawarte w wywiadzie informacje o ustalonej sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużników lub odpowiednio o podjętych działaniach oraz ich efektach Organ przekazywał komornikom sądowym oraz organom właściwym wierzycieli. Informacje przekazywane były z zachowaniem terminów przewidzianych w art. 35 K.p.a. W aktach spraw znajdowały się zwrotne potwierdzenia odbioru informacji.

Ustalono, że główną przyczyną niemożności utrzymania osoby uprawnionej do świadczeń alimentacyjnych był brak stałej pracy zarobkowej lub problemy zdrowotne i wobec tego brak możliwości pojęcia zatrudnienia. Zatem, stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy w przypadku, gdy dłużnik nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, czego jednostka kontrolowana w 4 uzasadnionych przypadkach nie wykonała.

³⁶ Wezwanie oznaczone CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

W 6³⁷ sprawach dłużnicy alimentacyjni nie podjęli współpracy z organem i nie zgłosili się na wywiad alimentacyjny w wyznaczonym terminie, zatem Organ:

- w 3³⁸ sprawach dot. okresu świadczeniowego 2021/2022 zaniechał podjęcia dalszych działań przewidzianych w ustawie wobec dłużników, których dotychczas nie uznano za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych i nie wszczął postępowania w sprawie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy. Ponadto nie poinformował organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach oraz ich efektach, o czym stanowi art. 6 Ustawy. Bezczytność w stosunku do tych dłużników nie miała swojego uzasadnienia i była działaniem niezgodnym z ustawą,
- w 3³⁹ sprawach dot. okresu 2022/2023 wobec dłużników względem, których zaniechano działań w poprzednim okresie świadczeniowym, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy, Organ wszczął postępowanie w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w związku z tym wystąpiono do komornika sądowego z prośbą o informację w zakresie wywiązywania się przez okres ostatnich 6 miesięcy ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50 % kwoty bieżąco ustalonych alimentów. Na podstawie uzyskanych informacji, w ww. sprawach wydano decyzje⁴⁰ o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W powyższych sprawach po uprawomocnieniu się decyzji Organ wystąpił z wnioskiem o udostępnienie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców i po uzyskaniu informacji, że dłużnik⁴¹ (w 1 przypadku) posiadał prawo jazdy, zgodnie z art. 5 ust. 3b pkt 2 ustawy skierował wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy. W tej sprawie starosta wydał decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy. W 2 pozostałych przypadkach uzyskano informację, że dłużnicy nie posiadają prawa jazdy. Ustalono, że Organ nie kierował do prokuratury zgodnie z art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. W aktach spraw znajdowały się zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa stosownie do art.

³⁷ Wezwania oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.ŚR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³⁸ Wezwania oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r.;

³⁹ Wezwania oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z xxxxxx r. – zawiadomienia o wszczęciu postępowania z xxxxxx r. odpowiednio CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx, CUS.SR.xxxx/xxxx – zapytania do komornika sądowego z xxxxxx r.;

⁴⁰ Decyzje oznaczone: CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r., CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

⁴¹ Uznany decyzją CUS.SR.xxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

304 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego⁴² w związku z art. 209 § 1 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca Kodek karny⁴³ kierowane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy. Nie zwalnia to jednak Organu z obowiązku skierowania do prokuratury wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 kk, zgodnie z art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy.

Badane decyzje administracyjne wydane w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych zostały wydane w terminie określonym w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁴⁴. Decyzje zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 K.p.a.: oznaczenie organu właściwego tj. Wójta Gminy Wieniawa, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a K.p.a. Wszystkie decyzje zawierały podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. W podstawie prawnej wydanych decyzji prawidłowo wskazano art. 5 ust. 3 ustawy, oraz uzasadnieniu przywołano jego treść. Wydane decyzje doręczano zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 K.p.a. W aktach 2⁴⁵ spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu 46 § 1 K.p.a. W 1⁴⁶ sprawie decyzja nie została odebrana w terminie i wróciła do nadawcy⁴⁷.

W 1⁴⁸ przypadku dłużnik utracił status dłużnika alimentacyjnego, bowiem w całości (13 lipca 2023 r.) spłacił swoje zadłużenie wynikające z zobowiązań alimentacyjnych, co potwierdził organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. Ustalono, że do dnia kontroli jednostka kontrolowana nie wystąpiła do właściwego starosty z wnioskiem o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie w badanych sprawach nie podjęto wszystkich przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów działań wobec dłużników alimentacyjnych. W 11 sprawach, działania w zakresie wezwania na wywiad podejmowane były nieterminowo, co stanowiło 78,5%. W związku z powyższym złożyła Pani

⁴² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375);

⁴³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138);

⁴⁴ Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.);

⁴⁵ Decyzje nr: CUS.SR.xxxxx/xxxx z dnia xxxxxx r., CUS.SR.xxxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

⁴⁶ Decyzja nr CUS.SR.xxxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

⁴⁷ Zgodnie z art. 44 § 4 K.p.a. - doręczenie zastępcze;

⁴⁸ Uznany decyzją CUS.SR.xxxxx/xxxx z dnia xxxxxx r.;

pisemne wyjaśnienia: cyt. „pracownik ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych realizuje jednocześnie zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o systemie oświaty w zakresie ustalania prawa do stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym. W okresie od sierpnia do grudnia nakładają się trzy zmiany okresów na siebie, okres zasiłkowy i okres świadczeniowy oraz okres związany z ustalaniem prawa do ww. stypendiów. W związku z powyższym w pierwszej kolejności pracownik ustala prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, stypendiów szkolnych a następnie podejmowane są działania wobec dłużników alimentacyjnych. Poza wspomnianym okresem działania wobec dłużników Centrum stara się podejmować niezwłocznie”.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują jednak na uwzględnienie, bowiem ustawodawca nie sprecyzował hierarchii wykonywanych przez jednostki zadań, co za tym idzie wszystkie zadania należy traktować na równi i realizować zgodnie z określonymi terminami. Działania wobec dłużników alimentacyjnych m.in. w zakresie wezwania na wywiad alimentacyjny są czynnościami materialno – technicznymi, dla których podobnie jak do wszystkich innych spraw nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (zgodnie z odesłaniem art. 25 ustawy), w tym przepisy art. 35 dotyczące terminów załatwienia sprawy. Ustalono, że jednostka kontrolowana prawidłowo dokumentowała swoje działania podjęte w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. W podstawie prawnej upoważnienia udzielonego Pani Xxxxx Xxxxx do realizacji kontrolowanych zadań nie powołano art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto w udzielanych upoważnieniach przywołano art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, co jest niezgodne z art. 8b ww. ustawy.
2. Pani Xxxxx Xxxxx realizowała kontrolowane zadania w CUS na podstawie upoważnienia wydanego dla referenta ds. realizacji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w Referacie Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego Urzędu Gminy w Wieniawie.
3. W 11 sprawach wezwania na wywiad i w celu odebrania oświadczenia majątkowego wysłano do dłużników po kilku miesiącach od dnia otrzymania

wniosku od organu właściwego wierzyciela lub wydania decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

4. W 3 sprawach, w których dłużnicy nie stawili się w wyznaczonym terminie celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego, nie wszczęto postępowania w sprawie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy oraz nie poinformowano komornika sądowego o działaniach podjętych oraz ich efektach, co jest niezgodne z przepisem art. 6 ustawy.
5. W 3 sprawach, w których w kontrolowanym okresie decyzją uznano dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych nie skierowano wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, o czym stanowi art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy.
6. W 3 sprawach nie poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, którzy byli zarejestrowani jako osoby bezrobotne, stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy.
7. W sprawie 1 dłużnika, który nie był zarejestrowany w PUP i nie mógł zostać zarejestrowany jako osoba bezrobotna nie zobowiązano go do zarejestrowania się w PUP jako osoba poszukująca pracy, stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy i nie poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużnika.
8. W 2 sprawach, po przeprowadzeniu wywiadu alimentacyjnego przekazano komornikowi sądowemu i organowi właściwemu wierzyciela uzyskane informacje nierzetelnie lub niezgodne z tym, co ustalono podczas wywiadu.
9. W 1 sprawie, w której dłużnik nie wywiązał się z zobowiązania zarejestrowania się w PUP, nie wszczęto postępowania w sprawie uznania go za uchylającego od zobowiązań alimentacyjnych, stosownie do art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy.
10. W 1 sprawie, w której dłużnik utracił status dłużnika alimentacyjnego nie wystąpiono do właściwego starosty z wnioskiem o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy.

Uwaga:

Upoważnienia dla Pani Xxxxx Xxxxx oraz Pani Xxxxx Xxxxx zostały nieprawidłowo udzielone, gdyż udzielono ich z mocą obowiązywania wstecz.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Wieniawa, natomiast za uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Pani jako Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Wieniawie oraz pracownicy Centrum realizujący zadania z ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów w zakresie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Przedstawiając powyższe ustalenie zobowiązuję Panią Dyrektor do:

1. Zapewnienia, aby pracownicy realizujący zadania w zakresie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów posiadali prawidłowo udzielone upoważnienia, zgodne z art. 8b ww. ustawy.
2. Wzywania dłużników alimentacyjnych celem przeprowadzenia z nimi wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego bez zbędnej zwłoki, po otrzymaniu od organu właściwego wierzyciela wniosku o podjęcie działań bądź wydaniu decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
3. W sytuacji, gdy dłużnicy alimentacyjnych nie zgłosili się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego, wszczynania postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, chyba, że decyzja w tym zakresie została już wydana. Ponadto informowania, komornika sądowego i organu właściwego wierzyciela o podjętych działaniach, stosownie do przepisu art. 6 ustawy.
4. W przypadku dłużników alimentacyjnych, którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu lub odmówili złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania lub przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia w powiatowym urzędzie pracy a których uznano za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, kierowania wniosków o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy.
5. Informowania, powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych w przypadku, gdy dłużnicy są zarejestrowani w PUP jako osoby bezrobotne, stosownie do art. 5 ust. 2 pkt. 2 ustawy.
6. W sytuacji, gdy dłużnicy nie są zarejestrowani lub nie mogli się zarejestrować jako bezrobotni każdorazowo zobowiązywania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy.

7. W przypadku niewywiązania się przez dłużnika z nałożonego obowiązku zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy, wszczynania postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy.
8. Przekazywania komornikowi sądowemu i organowi właściwemu wierzyciela w sposób rzetelny, informacji ustalonych podczas wywiadu alimentacyjnego i wynikających ze złożonego oświadczenia, stosownie do przepisu art. 5 ust. 1 ustawy.
9. W przypadku gdy dłużnik utracił status dłużnika alimentacyjnego i ustały przyczyny zatrzymania prawa jazdy niezwłocznego występowania do właściwego starosty z wnioskiem o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, stosownie do art. 6 ust. 2 ustawy.

Ponadto, zwraca się uwagę na konieczność posiadania przez pracowników stosownych upoważnień Wójta Gminy Wieniawa każdorazowo w chwili realizacji przez nich zadań i nieudzielania upoważnień z datą obowiązywania wstecz.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Iwona Mil-Wawrzynowicz
**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pan Xxxxx Xxxxx
Wójt Gminy Wieniawa